

απόψεις

Η τρέχουσα κατάσταση των φορολογικών υπηρεσιών και η ανάγκη αναδόμησής τους

Η στήλη δεν συνηθίζει να αναφέρεται σε μεμονωμένα περιστατικά και να ασκεί κριτική σε συγκεκριμένες αστοχίες της λειτουργίας του φορολογικού μηχανισμού. Κυρίως διότι, δεν θεωρεί ούτε ευπρεπή, ούτε αποτελεσματική την αποσπασματική αναφορά περιστατικών, που καταδεικνύουν αστοχίες κατά την εφαρμογή και ερμηνεία του φορολογικού νόμου. Άλλωστε, ζητούμενο είναι η κωδικοποίηση της καθημερινής πρακτικής και οι κατάλληλες παρεμβάσεις, ώστε να διορθωθούν οι συστημικές αρρυθμίες.

Σήμερα, η στήλη, θα κάνει εξαίρεση. Πρωτίστως, διότι η δημόσια συζήτηση των τελευταίων δύο ετών περιστρέφεται γύρω από την επιτακτική ανάγκη περιορισμού της φοροδιαφυγής και ανασυγκρότησης του ελεγκτικού μηχανισμού. Διότι, η ανάγκη εξισορρόπησης των δημοσιονομικών εσόδων έχει καταστεί, κατά το Συμβούλιο της Επικρατείας, υπέρτατος λόγος εθνικού δημοσίου συμφέροντος. Διότι, και προς τον σκοπό της αύξησης των δημοσίων εσόδων, περιορίσθηκε καταλυτικά το ατομικό δικαίωμα παροχής εννόμου προστασίας. Παρά ταύτα, από αποτέλεσμα για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και την αύξηση των δημοσίων εσόδων δεν παρατηρήθηκε, με αποτέλεσμα την επικείμενη πολλοστή οριζόντια περικοπή μισθών και συντάξεων. Ίσως, λοιπόν, θα πρέπει να ξαναδούμε προσεκτικά την καθημερινή συνήθη λειτουργία των περιφερειακών εφοριών, που εν τέλει είναι και οι θεσμικά αρμόδιες για τον προσδιορισμό και είσπραξη της φορολογητέας ύλης.

Τα περιστατικά που ακολουθούν είναι απολύτως πραγματικά και έλαβαν χώρα σε δημόσια οικονομική υπηρεσία της ευρύτερης περιοχής της Αττικής.

Κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 277 Κ.Δ.Δ., φορολογούμενος επισκέπτεται το δικαστικό τμήμα Δ.Ο.Υ. ζητώντας την έκδοση σημειωμάτων παραβόλων για την άσκηση προσφυγών του κατά φύλλων ελέγχου φορολογίας εισοδήματος, που είχαν από την ως άνω Δ.Ο.Υ. εκδοθεί σε βάρος του. Αρχικά, το δικαστικό τμήμα αρνείται την έκδοση των σημειωμάτων. Τηλεφωνικά, ο δικηγόρος του φορολογούμενου προσπαθεί να εξηγήσει στον αρμόδιο φορολογικό υπάλληλο τόσο την υποχρέωση της Δ.Ο.Υ. να εκδώσει το παράβολο, όσο και τον τρόπο που ο Νόμος ορίζει για την έκδοσή του. Ο φορολογικός υπάλληλος ζητά από τον δικηγόρο να προβεί ο τελευταίος σε εκκαθάριση του οφειλόμενου φόρου εισοδήματος, ώστε να καταστεί δυνατός ο υπολογισμός του ύψους του παραβόλου. Και τούτο διότι, στο εκδοθέν από την Δ.Ο.Υ. φύλλο ελέγχου δεν προκύπτει εμφανώς, ως όφειλε, αν το καταλογισθέν ποσό φόρου είχε υπολογισθεί μετά την αφαι-

απόψεις

ρεια του ήδη καταβληθέντος από τον φορολογούμενο φόρου με την υποβληθείσα δήλωση του φόρου εισοδήματος, ή όχι. Στην εύλογη απορία του δικηγόρου, ότι στη Δ.Ο.Υ. ανήκει η αρμοδιότητα για τον υπολογισμό της διαφοράς φόρου που καταλογίζεται, ο φορολογικός υπάλληλος απαντά ότι δεν είναι δουλειά του ο υπολογισμός του φόρου, αλλά αρμόδιο είναι το τμήμα εισοδήματος και κλείνει το τηλέφωνο. Ο φορολογούμενος αναγκάζεται να επισκεφθεί το τμήμα εισοδήματος. Αυτό, αρχικά, αρνείται να εξετάσει το σχετικό αίτημα. Ακολουθεί νέα συνομιλία με τον δικηγόρο, ο οποίος προειδοποιεί ότι θα κοινοποιήσει εξώδικο με δικαστικό επιμελητή. Ο φορολογούμενος φεύγει για να επανέλθει την επόμενη ημέρα, όταν και οι φορολογικοί υπάλληλοι του εισοδήματος έχουν προβεί στην εκκαθάριση του οφειλόμενου φόρου, ο οποίος κατά την άποψή τους δεν είναι ο καταλογισθείς με τα φύλλα ελέγχου, διότι στα οικεία φύλλα και στην ένδειξη «υπόλοιπο φόρου» δεν αναγράφτηκε η διαφορά μεταξύ καταλογισθέντος μετ' έλεγχο φόρου και καταβληθέντος από τον φορολογούμενο με τη δήλωσή του φόρου, αλλά αναγράφκε το συνολικό ποσό του φόρου που καταλογίσθηκε με τον φορολογικό έλεγχο. Πιστεύοντας ο φορολογούμενος ότι τελείωσε η περιπέτειά του, τηλεφωνεί στον δικηγόρο του και του μεταφέρει τα ποσά παράβολου, που κατά τη Δ.Ο.Υ. πρέπει να καταβάλει για το παραδεκτό της άσκησης των προσφυγών του. Ο δικηγόρος ζητά από τον φορολογούμενο την προσκόμιση των σημειωμάτων παραβόλων και ο φορολογούμενος του απαντά ότι αυτά κατά τη Δ.Ο.Υ. απαγορεύεται να του χορηγηθούν, πριν την καταβολή των οικείων ποσών. Ο δικηγόρος ζητά από τον φορολογούμενο να επιστρέψει στη Δ.Ο.Υ. και να ζητήσει εκ νέου τα σημειώματα, προειδοποιώντας ότι τυχόν περαιτέρω άρνηση χορήγησής τους θα καμφθεί με εισαγγελική παραγγελία. Ο φορολογούμενος επιστρέφει, για να λάβει την απάντηση ότι δεν μπορούν να του χορηγήσουν τα σχετικά σημειώματα που έχουν εκδοθεί και βρίσκονται ήδη στο συρτάρι τους, διότι μόλις ξεκινά αποχή από τα καθήκοντά τους. Για να τα παραλάβει, θα πρέπει να απουσιάσει και τρίτη ημέρα από την εργασία του. Τελικά, κατά την τρίτη ημέρα, ο φορολογούμενος παραλαμβάνει, ως τρόπαιο σε πολεμική σύρραξη, τα σημειώματα παραβόλων στα χέρια του, στα οποία ως σημειωθεί η Δ.Ο.Υ. δεν έχει υπολογίσει το ποσό 1/3 αυτών, που πρέπει ως όρος του παραδεκτού να καταβληθεί με την άσκηση των προσφυγών.

Η ως άνω απολύτως αληθής ιστορία καταδεικνύει ότι η διάλυση του μηχανισμού είναι τόσο βαθειά και ευρεία, ώστε οδηγεί τους πολίτες σε απόγνωση. Καθίσταται προφανές, ότι αν η πολιτική ηγεσία δεν λάβει υπόψη της την αποσαθρωμένη καθημερινότητα, όσο και αν ασκούμε αυτόφωρες διώξεις, όσο και αν πιέζουμε τη δικαιοσύνη για εκκαθάριση εκκρεμών υποθέσεων, όσο και αν δημοσιοποιούμε λίστες φοροφυγάδων, όσο και αν εμποδίζουμε τον φορολογούμενο να προσφύγει στα διοικητικά δικαστήρια, τα αποτελέσματά μας θα παραμένουν πενιχρά. Η φοροδιαφυγή βρίσκει έδαφος και θριεύει με την ανικανότητα διεκπεραίωσης των καθημερινών συναλλαγών στις Δ.Ο.Υ. Ελλοχεύει, όσο το στελεχειακό δυναμικό των Δ.Ο.Υ. δεν εκπαιδεύεται, δεν έχει κίνητρο και κυρίως δεν ελέγχεται η ποιότητα των συναλλαγών του με τους πολίτες. Η φορολογική συνείδηση όλων των πολιτών βολεύεται και αδυνατίζει μέρα με τη μέρα, όσο αυτοί αισθάνονται ότι ταλαιπωρούνται, ότι δεν έχει νόημα η θυσία τους για τη διατήρηση ενός συστήματος που τους εκθρεύεται και πάντως δεν λειτουργεί.

Ίσως, λοιπόν, ήρθε η ώρα τα στελέχη του υπουργείου Οικονομικών να επισκεφθούν, χωρίς την επίκληση της επίσημης ιδιότητάς τους, τις αποκεντρωμένες φορολογικές υπηρεσίες, ώστε να καταγραφεί η τρέχουσα κατάσταση. Ίσως, η αναδόμηση του φορολογικού συστήματος να γίνει αποτελεσματικότερη, όταν καταγραφεί η πραγματική καθημερινή κατάσταση λειτουργίας των φορολογικών υπηρεσιών.

Ασπασία Μάλλιου